

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
кrom' днів по
неділях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зл.

Православна консистория а Русини.

Коли перед двома роками зі смертию сумної для Русинів пам'яті митрополита Мораря осиротів архиерейський престіл в Чернівцях, домагалися буковинські православні Русини, щоби его заміщено музком, котрий би був справедливим і щирим архіпастирем для всіх православного населення Буковини без ріжниці національної, щоби давав про духовні, релігійно-моральні потреби цілої своєї пастви, а не був, як его попередник, волоським політиком, румунізатором і ворогом Русинів. Розглянувшись між усюю високою епархією православною, признали Русини бл. п. архимандрита Іларія Филиповича одиноким мужем, що давав повну запоруку, що православна консистория без ущерблення прав Волохів не буде як бувало мачою для Русинів. Волохи знов ставили свого кандидата, і то також не тогочасного управителя архідієцезії. Міродайні-ж сфери видвигнули на престіл теперішнього архиєпископа і митрополита Впреосьв. Чуперковича, завірюючи, що він буде справедливим архіпастирем для всіх православних на Буковині. Хоч однорічне завідуване архиєпархією тодішнім архимандритом Чуперковичем було у всім незмінним продовженем системи, яка запанувала в консисторії черновецькій за митрополита Мораря, потішали міродайні сфери Русинів, а її сам завідатель звинявся тим, що годі ему на становище тимчасового управителя дієцезії, направити лих, але що оно наступить певно, скоро стане митрополитом. Ну, і став ним в мають р., запевняючи не раз і не два при ріж-

них нагодах публично, що „митрополит Аркадій буде справедливим і щирим вітцем для всіх православних без огляду на народність.“ Хороші слова нового владики наповнили збліду грудь православної Руси буковинської надією, що її она найшла щирого вітця-покровителя духовного. Ще більша вітха запанувала між буковинськими Русинами, коли Преосвящений відвідав особисто руску буреу її наділив єї значною сумою на запомогу православних питомців. Так само урадовала всіх православних Русинів вість, що митрополит Аркадій предложив на архіпрезівтера катедральної церкви архимандрита Филиповича, що її став ним, хоч на жаль не на довго...

Але сі два діла остали доси одинокими відрядними фактами за весь дотеперішній час архіпастирства нового митрополита, а вся прорація діяльність православної консисторії не тільки затмила їх але її дала незбиті докази, що в управі православної церкви на Буковині завідьди ще панує, ба навіть все більше змагається система зовсім неприхильна Русинам. Переслідуване съвящеників - Русинів, котрих хоч одробину уважає або і з інших причин напітнє який з консисторських заушників „народовцем“, триває її далі, ба змоглось до того степеня, що консистория не признає їм поміж съвідоцтв теолігічних комісій іспитових навіть здібності до уділювання науки релігії в середніх, ба її у народних школах.

Пригадуємо тілько поступоване консисторії при нагоді обсадження катехитури при черновецьких школах народних, щоби не допустити на се місце Русина, хоч велика більшість православних учеників виховані на рускій. Через махінації конси-

сторії займає се місце провізорично сотрудник рускої парохії в Вилавчу, що калечить на посміховиско дітей руску мову.

Що консистория поводується при тім не церковними, а політичними взглядаами, на се доказ і справа суплентури професора прав. релігії при черновецькій гімназії, которую консистория повела так, що руску науку релігії уділяє Волох по німецки!

Не ліпше поступає консистория її при заміщенню парохії. Съвященики Русини, що не вступили в ряди народних перевертнів, малють по голодівках, поміж найточнішого сповнювання своїх съвященичих обовязків, котрих політичні агіатори, котрих поведене в неоднім взгляді не бездоганне, дістають сіті парохії її відзнаки. Не наводимо поки що імен і фактів а то в інтересі пошанування стану съвященичого; они її без близших означень відомі загально.

Та не тілько парохії, але її на найвищі чини церковні фортуна консистория, а як загально говорять, і сам митрополит, якраз найзважатішіх ворогів всего, що руске. Коли не можливо обійти зовсім Русинів, то вибирається зонеми них таких, що „гірш ляха матір роспинає“, ба навіть прославили ся чинами каригідними.

От так має ся річ з опорожненими місцями совітників консисторських, катедри практичної теолігії і т. д.

Не устало також доси висиланс съвящеників що не мають і елементарного знання рускої мови, в чисто - рускі місцевості, як Чорнавка, Бергоміт над Серетом і др.

Ба навіть на полі релігійно-морально-го виховання молодіжі шкільної стоять спра-

Два товариши.

ОПОВІДАНЕ

Романа Висовського.

(Дальше.)

— Кажеш, що любов в чутем чисто самолюбним, нехай і так. Але вона разом і найкрасшою формою самолюбства, сего ачей же не заперечиш!

— Се не завідьди!

— Я говорю: любов, любов правдива, отже...

— Отже я в неї не вірю, — перебив Ізидор — вона істине лише в нашій уяві, се лише ідеал, що колись може здійснити ся, але не так ще скоро. Любов, се в більшій часті плід фантазії. Люди практичні, зі слабо розвиненою фантазією, не в силі залибітись, бо вони глядять на все практично, не бачать ідеалів там, де їх дійсно нема. Льогічним наслідком сего є ся обставина, що люди сі не заводять ся так скоро, та не мають причини до отрічення. Ідеального типу взагалі нігде не знайдеш, а тим менш між нашим жіноцтвом...

— Певно, що се фантазія, бачти ідеал

там, де его нема, але не бачу причини, задля якої ти ставиш жіноцтво наше низше.

— Не можна вже пізше поставити напо-го жіноцтва, як оно себе само ставить, і я его низше не ставлю, але у нас воно зовсім ледаче. Скажи, чи яка небудь справа національна, суспільна, чи яка хоч, що нею інтересували-б ся жінки. Чи мають опі хоч крихту якогось почуття національного? Се просто космополітичні, галантерійні ляльки. Є одно, що їх інтересує, се любов, котрої они зовсім не розуміють, которую вважають лиши забавкою. Бо щоб красу відчувати, мусить краса лежати в нас самих... се-ж нічо іншого, як наш сівіт внутрішній, а его тоді сфальшувати, застутити позначенім...

— Отже сеї спосібності, сеї краси внутрішньої відказуєш жінкам; вибачай, але се пародок! Чи-ж жінки цю зовсім окремішого від мужчин, чи у них зовсім іншина природа? Хоч острій осуд нашого жіноцтва має в часті оправдане, то все-ж таки не можу згодити ся на те, щоб такий шаблон прикладати до всого жіноцтва.

— Але-ж бо я не вживаю тут ніякого шаблону, лише конкретную факт і се тільки про наше жіноцтво, в Галичині, в інших краях річ має ся по часті інше.

— Суть і в нас виїмки!

— Зовсім природно, що суть виїмки, але

треба би мікроскопа, щоб їх виглядіти. Сим мікроскопом новине буди безсторонній осуд, а ніколи чувство — оно ніколи не є критичне. Не один молодик у мріях своїх витворює ідеальну жінку, наділяє її всілякими прикметами душі й тіла, відповідно до его освіти і поглядів, і носить ся з сим ідеалом неначе біг зна з якими съвіточками. Случайно запримітить у пізнаної дівчини одну-две черти, подібні до черт твору его мрій, решту довоюю вже сама фантазія, і він завішує свій ідеал на тім естві, врадуваний, що нашов воєнене оправдане своїх мрій. Але запізно нераз приходить до того переконаня, що се не був ідеал, але тільки простий стеляж, на котрім він свій ідеал завісив. Чувство отже, як бачиш, із стеляжів робить нераз ідеали, оно бачить все в калейдоскопі. Я знаю, по якій причині ти так витягаєш на верх жіноче нитане, до котрого давніше відаєш ся досить скепично...

— Ти не злаєш, але можеш догадувати ся, хоч і я не повинен і не хочу перед тобою нічого скривати. Тобі звісно, що я познакомився з Мариєю Петерківною і єї краса аж надто замітна, щоб не признати, що на кожного молодого чоловіка може зробити не аби це вражінє... Ти, бачу, всміхаєш ся, але я прошу тебе, як моєй найближчої товариша, перенесись бодай на хвилину в мое положене. Не гляди на

ва, як стояла; Русини не діждались і до-
си єдино з вини консисторій навіть видання
малого катехизму для школ народних...

На остаток згадати-б її про те,
що спрів'я запомоги для православних пи-
томців рускої бурси, проволікала консисторія цілій рік, роздумуючи над способами,
як би її вбити і нарешті таки рішила відмовити такої запомоги, яку волоска
бурса дівоча до, котрої переловлюють задля
румунізації дітей руских, побирає вже ро-
ками.

Коротко сказавши, ворожа Русинам
система панує в консисторії в повній силі
її далі; ворховодять в ній найлютіші пе-
рекиньчики-вороги, перед котрими мусить
уступати кождий, що має хоч крихітку
пачуття справедливості, як се ми бачили
недавно з нагоди зміни помічників рефе-
рентів.

Ціла Буковина говорить голосно про
всеможний вплив старих двох демонів кон-
систореких, котрі, дібравши собі таких са-
мих помічників і вотантів, верховодять в
цілій консисторії, де не находять ніякого
енергічішого опору, ба навіть одобрене
голови, і таким способом повертають все
в користь своїх кревняків і інших пупі-
лів та румунізації, а на угнетені Русинів,
виставляючи, як се видно з вістника роз-
поряджень консисторських, навіть з по-
смертних карт бл. п. о. Филиповича, мову
руську на посміховиско всего сьвіта.

Віждаюче становиско, яке займа-
ють буковинські православні Русини від
інсталляції нового митрополита зі взгляду
на его приречена, додає, як видно, ворожим
елементам в консисторії ще більше
відваги, до чим раз гірного доптаня прав
руського населення. Сему годі дальнє при-
глядатись спокійно, а конче прав. Русинам
стати в обороні своїх тяжко обиджених
прав і загроженого національного життя,
підняти наново борбу супроти ворожої си-

стеми консисторії, що не дбає про церковь,
а про винародовлене руского народу на
Буковині, і в тій щілі спиняє її мораль-
ний а тим ще й матеріальний розвій.

Приглядатись сїї убійчій роботі без-
чинно далі, значило-б спомагати її посе-
редно. Се не може, не съміє бути. Осьві-
домлене руского народу поступило, Богу
дякувати, вже її на Буковині на стілько, що зможе поборотись о свої права.

Чого Русини домагають ся від консисторії, се виразно і як найвиразніше сказано в ухваленім тогід чотирома вічами пропамятнім письмі, котре вручено митрополитові. На порішенні тих жадань чекали Русини терпеливо досить довго. Коли ж всі лагідніші средства, аби спонукати консисторію до справедливости супроти Русинів, остали безуспішні, пора взятись до успішніших; відвічальність за те спадає єдино на консисторію, котра своїм безце-
ремонним поступуванем приневолює Русинів до того.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 13. вересня 1897.

Стан здоров'я Е. Ем. кардинала С. Сембратовича поліпшив ся значно. В суботу зрані о $\frac{1}{4}$ /10 год. наркотизовано недужого, а о 10-ї год. розпочала ся операція, котра тривала несповна годину. Сі перевів щасливо др. Ридігер в асистенції д-рів Зембіцького, Глюзінського, Ренцкого, Ясінського і Гладишовського, до помочи були ще покликані д-ри Красовський, Козловський, Герман і Генцль. Коли кардинал пробудив ся зі сну, не хотів вірити, що операція вже скінчена, бо нечув жадного болю. Др. Ридігер запоручив, що недужий в кількох дніах верне до здоров'я.

Буковинська кр. рада школи відбу-
де завтра у вівторок, засідане.

Філія „Рускої Школи“ в Кіцмани
відбудеться в неділю, дня 19-го с. м. головне засі-
дане, на котре запрошує всіх учителів кіцмань-
ського повіту.

З судової салі. Перед черновецьким судом
присяжних вела ся від четверга до неділі карна
розправа проти 13 селян за злочини рабунку,
крадежі і обманьства. В селі Бабині мешкає
бувший двірник Василь Губильський з своєю ста-
рою жінкою. Їх всі мають за богатих людей, тож
найшли ся такі, що лакомі були на їх майно. Під проводом Дмитра Скакуна з Бабина зложила
ся шайка, котра вночі з 26-го на 27-го лютого
с. р. напала сплячого Губильського і його жінку,
звязала їх і покрала гроши готівкою около 253 зл.
Розбишки повтікали, коли Губильському уда-
лося за допомогою незаміченого слуги-дівчинки увіль-
нити ся з пут і втічі вікном. При втечі лишили
розвишки своє знарядя до розбивання скринь і
свої патики, а тим удалося ся віднайти цілу шай-
ку. Всі признали ся до вини, з виїмкою одного Колеснюка. Трибунал поставив присяглим 60 пі-
тань. Всіх обжалованих засуджено на тажку
взянницю від 7 до 15 літ.

Polnische Wirtschaft. Ярке съвітло ки-
дає нове спрів'єнене Тадея Лещинського в кра-
ківські товариства обезпечені. Спрів'єнена су-
ма росте з кождим днем, так що тепер вже пи-
шуть польські газети о 15.000 зл., але заразом
припускають, що сконтр каси викріє ще більше.
Очевидно старає ся польська праса понизити де-
фравданта і відмавляє ему шляхоптва і т. п.
штучки мають покрити ту господарку вполь-
ськім товаристві. Показує ся навіть, що Лещинь-
ський, вибираючи ся в дорогу в съвіт за очі,
ще послідного дня „спалив“ на папери дві хати
і забрав за них 1000 зл., відтак позичив около
800 зл. і з таким принасом гроши попрацював
ся зі Львовом.

Нема льогіки у редакторів Gazet-i Pol-
skoї. Коли ми справедливо виступили і висту-
паемо противолоско-національної агітації в
православній церкві, після засади, що церков не
съміє бути орудієм для съвітських справ, тоді
Gazeta Polska — інакше не могло бути — го-
дила ся на таке становище. Не лише Поляки
мусять на таке годити ся, але кождий інший
справедливий чоловік. Але коли ми оногди не
могли згодити ся на польську агітацію в рим-
кат. костелі садагурськім — Gazeta Polska з то-
го дуже дивує ся і закінчує свою замітку так:
„Зле мусить стояти з народним почутем Руси-

все з висока, зі становища якогось ментора, се
вирочім тобі зовсім не личить. Пам'тай лиш, що
сказав перед хвилею, с. е. що я перші в сїї
справі був скептиком, отже не міг стати не-
чайно, без причини, оптимістом. — Однак краса
не грала тут визначної ролі, Марія має далеко
красніші прімети душі, котрі кожного зможуть при-
чарувати. Вже на першій погляд ріжнить ся
она від своїх товаришок. Кождій її крок рішучий,
в захованю її не бачини той штучної галан-
терійності, котрої она взагалі не любить, съмі-
ле її поведене все-ж таки ділле жіночою ніжно-
стю та чутливості. Людина се незвичайно,
як на літі, образована, гидить ся пустими кон-
венансовими фразами, а бесіду все звертає на
новажніші теми, живо інтересує ся справами
народними, словом, се не пересічна галицька хо-
та! Влюдку! скажи, така красавиця не може зробити вражіння?

— Ну, коли оно так, то се справді незви-
чайна поява, однак гляди, що-б не обманув ся.

— Як звісно тобі, я приймив ся за сю лекцію
з причин чисто утилітарних і гладів зразу на
свою ученицю, як звичайно глядимо на ті мал-
почки з гарним личком, що не мають нічим
більш перед съвітом повелічати ся, як своїм
модним убором. Але зовсім інший був мій по-
гляд вже після першої лекції. Тим то я зі
справедливою приемностю провів у Петерків
ще кілька годин після лекції на розговорах з
Марією та її рідною. Річ ішла про Шевченка,
мене счудувала Марія своїми съміливими по-
глядами та знанем нашої літератури і чужих.
Тут виявила ся її вдача, з її бесіди видно було,
що она справді переняла ся глубоко лірикою
Тараса, не треба було великого психольога, щоб
не запримітив у неї горячої любові до народу,

для котрого жив і страдав великий кобзар. Тут
вперше вказала ся мені краса непорочного ді-
вочого серця і я, холодний скептик, в перше
склонив перед нею чоло. І ти вже нераз може
запримітив, що всяка переміна переконань на
більш оптимістичні викликає в нашій душі сво-
го рода відраду. І мені тоді по першій уже
лекції по словам поета „так любо, любо стало,
нечаче в раю.“ Тоді то вночі ти снав, а я не
міг заснути вийшов з хати. Ціла природа ви-
далась мені зовсім іншою, не тою буденною;
мені все навколо відалось таким прегарним,
чудовим, я не міг надивити ся на місяць, на
звізди, і на цілі небозіві... Чим я описіа
блізшим став до Марії, тим більш впевнив ся,
що се не звичайна сальонова лялька, і відпо-
відно до того цінів єї більше. І на відворот
она стала до мене широю, отвертою, а відносин
між нами виробили ся такі, як між двома то-
варишами. Тільки мене до неї привязала ще
якася інша сила, котрої я сразу не розумів, а
може й не запримітив, до чи она внові не роз-
винула ся. Імя її ти сам вгадаєш... Бачиш, я
рад би тобі із всего того щиро висловідати ся,
а ти на все відповідаєш съмішками.

— Не сердь ся так... я-ж не такий знов
цинк, лише на все гляджу більш критично. Так
ти залюбив ся, а якже-ж она? платить тобі
рівною міркою?

— Позитивного нічо тобі не можу сказати,
але з поступування Марії догадуюсь.

— Та бо, бач, на здогадах не можна ще
основувати твердині любові, бо се дуже хитра
основа. Тут треба би щось певнішого, бо коли
не маєш надії, то треба завчасу покинути всякі
мрії, щоб ними даром не морочив голови.

Довго ще вночі балакали так наші моло-

ді „еманіципанти“, рішали неодну запутану
справу сусільну, доки сон не спонукав їх від-
ложити порішеннє неоднії пекучої справи на
пізніше.

* * *

Було се в неділю, під вечір; — душний
літній день кожному добре дошкулив, тож тепер
як пил уже влягав ся, сонце менше пекло,
радо кождий покидає місці бруки, та спішив за
місто на проходку, для відиху. Іде собі дорогою
двоє молоденьких, що зовсім майже голову-
сих мужчин, они заняті собою, під на що не зва-
жають, їм байдуже прохожі, неначе-б нічо не запримічали.

— Які се, мамо, грубі люди сїї гімназисти,
— промовила якася препишино, після най-
новішої моди вбрана цапночка, звернувшись
до родичій, що вийшли з нею також погуляти на
съвіжому воздуху. Бо її еспаді її було досадно,
на що-ж она так прибрала ся, та виляла пів
фляшини парфуми на свої убори, як не на те
тільки, щоб їм люди чудовались та звертали
увагу на її личко?! А ось такі молодики (мабуть
у них лихий зір, а ще гірший нюх!) не лише не
запримічають сего, ще минаючи молоду красави-
цю допчути по її хусточці, що її мабуть нена-
роком упаля. Іншій з вдякою покористувавсь
би нагодою, вклонивсь би чёмненько та подав
платок... а се простаки! — але наші гімназисти
як не запримітили паохощів, що ними так неслі-
від одежі красавиці, так тим меньше її него-
довання. Минувши її, прямували дальше вперед.

Були се наші знакомі Володимир та Ізidor,
они заняті були живою бесідою. Найбільше го-
ворив тепер Володимир; Ізidor ішов мовчкі по-
біч него та уважно слухав бесіди товариша.

нів, коли другим витикають любов до народних справ." Панове редактори *Gazet-i Polsk-oї* очевидно забули, що они нічим не ріжуть ся від Волохів і що нема жадної причини, хвалити у них то, що ганить ся справедливо у Волохів.

Коли боронить ся церков перед надуживанем до съвітських справ, то тим ще зовсім не порушує ся національного почуття. Тут чогось помотали ся думки у панських редакторів і тому они хотять покрити нетактовність садагурекого кесонда безпідставними закидами против Русинів. Де льгіка, панове?

† Архімандрит-мірофор Іларіон Філіпович. Серед великого натову людій відбувся в четвер о 2-ї год. пополудні в Сучавиці похорон тлінних останків архімандрита-мірофора Іларіона Філіповича. Покійний був через довгі літа ігуменом в тім монастири й що йно недавно став архіпресвітером катедральної церкви в Чернівцях, однак на жаль не довело ся Русинам бачити его на тім становищі, котре через предовгий час було в руках волоцьких. Повернувшись недавно з Карльсбаду, здавало ся, що подужав, та нечайно заскоцила его смерть. Торжественне посвячене тлінних останків перевів архімандрит Калінеску при численній участі съвітських і монастирських съвітських. В заступстві президента, котрий саме тоді переводив інспекцію кімплюнгского староства, явив ся з Чернівців староста Раттенбург, заступники прав. консисторії, університету, виділу краевого і радовецького староства, та незвичайно богато народу. Перед домовиною несли символи церковної влади покійника, его мітру, хрест нагрудний, патерію і ордер Франц Йосифа, котрого комтуром покійний був. Над гробом промавляв о. екзарх Прокопович по волоцьких (!! — Ред.), до родини покійного промовив кілька слів по руски, а присутнім подякував за участь в похороні по німецькі. Потім ще попрощав покійного іменем радовецького староства, секретар Патац. Загальнє співчуття для родини покійного се найвищий знак, якими симпатіями тішив ся покійний в цілім краю. Вічна ему пам'ять!

Неумістний збиток. *Gazetta dell' Emilia* в Болонії рознесла вість, мов то славнозвістний музик Маскані, проживаючий тепер в Пезаро, де є директором консерваторії, хотів собі відобрести жите. Маскані, прочитавши сю вість, не лише счудовав ся, що мав до себе стрілити три рази з револьвера, але і розіслав до всіх дневників італійських заперечене, кажучи, що ему

— Від коли пізнав я Марію — перебив Ізidor — мушу тобі призвати, що зовсім інакше гляжу на неї, я не дуже радо признаю віймки, але все-ж таки Марію вважаю віймком між нашим жіноцтвом, а що ти придбав собі серце твої дівчини, мушу тобі погратулювати... Але розкажи мені подібно, як ви порозуміли ся, і відносини свої упорядкували, бо о скілько мені здається ся, се не так легко.

— Хотяй Марія — почав Володимир — зразу вже зробила на мені не аби яке вражінє, все-ж таки відносини мої до неї мусили з початку бути вже задля недовгого знакомства почасти холодні; аж згодом стали они зовсім не такими. Не могла сего не запримітити бистра та інтуїційним змислом щедро обдарована дівчина. Але й она до мене не остала байдужною. Она звертала часто бесіду на тему любовну, вишитувала мене про погляди на сю або ту справу, легенько доторкнє ся бувало і наших відносин, хоче про них говорити, хоче їх вияснити; я бачу, як молодеча грудь хвилює, чорні оченята набирають більшого блеску, по личку розливає ся чар молодості. І я тоді бажав би єї відносини прояснити, мені кров ударяє до лица, підстунає до горла, і я не в силі промовити... Ні, я зміг би висказати тільки одно слово „люблю“, але се у мене таке нове, ніколи передше не звістне слово, що я его не съмію вимовити... може-б єї ним з'обидив. Тоді-ж она звичайно, немов налякавшись свого чувства, звертала бесіду на іншу тему. І так повторялось частіше; нераз мав я нагоду оглядати се покрасніле личко, в котрому відбивалась вся чистота душі невинної дівчини.

(Дальше буде).

ще не звірило ся жите. За причину до самого убийства подано, що Маскані знеохотив ся не вдачею послідної своєї опери та що не доставало ему гроша до гулящого житя. Редакція згаданої „Gazett-i“ оправдує ся тим, що хтось в сей спосіб зробив Масканіому і йї самій збитка.

Віденські репортери нагадали собі знов зелінче нещасте коло Коломії і написали в *Wiener allg. Ztg.* ніби то сензацийну вість, що нещасте можна було оминути, як би не начальник секції інженер Лянцес не був награв двох селян, котрі прийшли остерігати уряд зелінничий перед евентуальним нещастем. Наша газета подала сю вість ще в липні на підставі відомостей від зелінничих урядників. Трошки пізно нагадали собі віденські репортери цілу справу. Але найцікавіше те, що ту мовляв сензацийну вість передруковують тепер черновецькі німецькі газети з найбільшим спокоєм і без всяких заміток, немов би то було справді щось нового.

Жидівська мораль. У Відни переведено сими днями цікавий процес. Галицького жида Еміля Левенталья, сина рабіна, обжалувала віденська прокураторія, що допустив ся злочин обмануства на шкоду англійського тов. обезпечені *Star*. Брат обжалованого, капітан артилерії Юрий Левенталь, котрий служив у Львові, а опісля в Станіславові, заобезпечив ся в *Star i Gresham* на високі сумі (по 120.000 зр.) на випадок своєї смерті природної, в поєдинку або навіть через самоубийство. Капітан вів авантурніче жите і був материально так само зруйнований, як его брат, обжалований Еміль. Коли капітанові не вдало ся оженити ся з богачкою, він загадав застрілити ся. З того скористав обжалований. Капітан асекурував ся, записав того самого дня нотаріальним актом заобезпечені суми свому братові Емільові і небавом потім застрілив ся. Коли обжалований виступив з своїми претенсіями до товариства обезпечені, оно віддало цілу справу судові, а сей засудив Еміля Левенталья на два роки тяжкої вязниці і уневажлив згаданий нотаріальний акт. Суд набрав переконання, що оба брати умовили цілу справу докладно і що обжалований постановив визискати намірене самоубийство свого брата на свою користь. Чисто жидівська мораль!

Конятинський дяк, п. Теодозій М. Скрaba, цінить свій даківський стал вищє, як стан учителів, і приписує собі більше розуму, як всім краєвим радам піскільки. Очевидно, що так себе високо цінить, тому зовсім легко написати таку пісенинцю, як п. Скраба написав в числі 34-ім „Бук. Вѣдомостей.“ Згадав п. Скраба давні часи, коли дяки вчили дітей на псалтирі; затужив за тими часами, сказав, що теперішні школи нічого не варті і закінчив свою писанину такими страшними словами: „Ні, — каже, не лиш недоброю, але навіть ішкідливою є ниніша народна школа для руского народа і для того ми повинні старати ся учити своїх дітей самі, посылати їх на науку, як в давні часи, не до „німецьких“ шкіл, лише до церковних півців, коли не зможемо вибороти собі лучшою школи. Теперішня школа то правдива заглада для нашого народа, до котрої довіря наш народ не має і ніколи не буде мати. Для того поступаймо так як жиди. Учім свої діти самі а не видаїмо їх на заклад. Вирочім я маю надію, що всемогучий Бог і Господь нашої съв. Руси збавить ще і нас вірних его дітей, а поки-що спасаймо самі напі діти і не забуваймо, що цар ісаїмонівець всім людям заповідав: „Му жайте ся і да кріпніть ся серце ваше, всі уповаючі на Господа!“

Таке написав п. дяк Скраба. О пане Скрабо, можна напіскрабати ще більш пісенинці на учителів і школи, але пророк Ісаїа остерігає вас словами: „Горе тим, що видають несправедливі засуди, і тим, що пишуть несправедливі рішення, щоби відклонити бідного від суду і щоби забрати право у бідного мого народа!“ А на потіху народови, що его хотять уцасливити ще й даківськими хайдерами, скажім ему інші слова пророка Ісаї: „Множество всіх народів, воюючих против Аїїла, всі, що йдуть в похід против него і против его кріпостій і пригнітаючи его, будуть як сон, як нічна мара.“ Нехай собі пишуть, як доси, всілякі небиліці, а Прута на-

зад в гори не завернуть: він буде плисти так як ему природа каже і народ буде розвивати ся не по даківським замислам, а так як всі народи розвивають ся, що не вертають ся до школ з 18-го століття.

Огонь. В п'ятницю, дня 10-го с. м., вибух около 3-ої год. пополудні в Заставні у Сімона Авсфressera огонь, котрий в дуже короткім часі знищив майно слідуючих родин: Хайма Арони Егендорфа, Енцеля Штерншусса, Сімона Авсфressera, Івана Поповича, Николая Колбенка і сиріт по Андрієви Поповичові. Щасте велике, що в сім дні було съвято урочисте, де всі люди дома були, що се в день діяло ся і що близько вода була, бо як би то вночі стало ся будо, то всі доми, що стоять в напрямі на північ аж до кінця села при досить сильним вітром були би згоріли. Люди зараз позбігали ся, взяли ся до гашення горючих будинків, і юм удало ся принаймні огонь зльокалізувати. Згоріли 4 дому з побічними будинками і стогами.

З пікавости в дорогу на тамтой съвіт вибрал ся в Будапешті якийсь Едвард Кепешді забравши перед тим дрібничку, бо лише около 2.000 зр. чужих грошей на дорогу. Кепешді був від кількох літ діловодцем в головній трафіці Ільони Шаркезі і мав у неї повне довіре. Одногди пополудні найдено его тіло на кладовищі з простріленою головою. Коло трупа лежав револьвер; очевидно, що то був самоубийник. Ледви дано поліції знати о самоубийстві, як і трафікантка донесла рівночасно поліції, що Кепешді спропеніврив у пів 1927 зр. і десь підів ся, мабуть утік. Она недавно дала ему була 8.350 зр., щоби він за ту суму закупив в магазині всіляких родів тютюну. Він видав з тієї суми лише 6.423 зр. 50 кр., а о бракуючих грошах сказав, що зложив їх на книжочку щадничу в касі щадності. В книжочці була дійстно записана бракуюча сума, але як опісля показало ся, книжочка була сфальшована. Одногди в пополудні пішов він пібі на обід, а на столі в трафіці лішив лист до трафікантки, котрий зачинає ся від слідуючих слів: „Я боров ся надармо з судьбою, мушу вмирати.“ Дальше признає ся він, що спропеніврив гроши і просить, щоби перевішувано его книжні, а там знайдуть причини его самоубийства. Наконец каже, що хотів спропенівриві гроши віддати і грав для того на лотереї, але не мав щастя. Поліція тоді вислава урядника на кладовище, котрий сконстатував, що самоубийник є дійстно Кепешдім. В егіпшенні знайдено три картки лотерії на суму звінці 105 зр. і слідуюче письмо: „Реверс.—Я в низу підписаній обовязую ся отсім явити ся дні 12-го жовтня 1898 р. в ночі межі 12-ою а 1-ою годиною в Парижі в тім льокали, в котрім сей реверс буде прибитий, скоро то взагалі можливе, щоби дух явив ся. Зложу съвідоцтво о сім, на поставлених мені питання, словом, зроблю все в інтересі ѹодского знання, щоби можна довідати ся про духове жите поза гробом. Перенятий сею гадкою, зробив я се на вищий приказ. — Будапешт, 28 липня 1897. — Едвард Кепешді“. — До сего реверсу було ще додучене обширне письмо з поясненнями, в котрім самоубийник каже що вибрав Париж для того на посмертну гостину для себе, бо там ще ніколи не був. Він просить, щоби его реверс прибіто на чорній таблиці, щоби уставлено телефон на іробу, який вилів зробить его поїва на ігу магнетичну, а наконец обіцяє дати відповідь на слідуючі чотири питання: Чи є съвідоме духове жите поза гробом? — Чи духи з духовами стоять в якісь звязи? — Чи є якася звязь межі духовами? — Чи вільно давати о тім основні пояснення? — В виду такої рішучої заяви самоубийника, що він верне з тамтого съвіта, не потребувала вже поліція робити дальшого доходження і буде чекати спокійно аж до 12-го жовтня 1897 і аж в тім часі вишиє свого найсміливішого агента до Парижа, котрий може приаренштує дефравданта, скоро то буде можна.

Дрібні вісти. Через Чернівці в Царгород має переходити експресний поїзд зелінничий з Берліна і Парижа. Доси юзлив сей поїзд через Віден і Будапешт; а тепер обчислили, що таїк поїзд з Берліна в Царгород на Краків, Львів і Чернівці може приїхати о 10 годин

екорше, як на Будапешт. Поїзд сей почне ходити від 1. мая 1898 року. — Газета буковинських старообрядців „Слово правди“, що виходила досі в Брайлі в Румунії, переносить ся в Чернівці, де її буде редактувати писатель старообрядців В. М. Карлович. — На другий місяць обходить православний митрополит Чуперкович 50-літній ювілей свого съвященства. Оснувався осібний комітет для обходу цього ювілею. — Дня 5. жовтня с. р. в Чернівцях в міськім го́рді в самі стрільничій відбудуться загальні збори дяківського товариства.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отсюї свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за році, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток

для чесних діточок.“

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

даруночок для руских діточок. Ю. Фед'ковича 10 кр.

Образки з природи.

Ціна 5 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“ а по 2 кр. за кожну поодиноку книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини“.

Памятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Чернівцях,

(улиця Петровича число 4)

має готові отсюї

друкорти шкільні

як найліпше виконані, й по найдешевших цінах:

Classenbuch — Wochenschrift — Gestionsprotokoll — Inspectionsbericht, — Jahresausweis — Lehrerkataster — Schulkataster — Schulversammlungsauflauf — Schulnachrichten i Повідомлення шкільні.

Є також опрашені діловодчі протоколи та окладники до каталогів і тижневиків.

Замовлення з провінції виконують ся відворотною поштою.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

ПОІЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середньо-европейського.

відходять з Чернівців

до Неполоківців, Снятини, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025
до Глубоки, Гадіфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	III48	351	832	—	635
до Садагури, Бояна, Новосел'ці	645	430	—	—	—

з Глубоки

до Карапчева, Сторожини, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—
--	-----	-----	---	---	---

Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-го марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.

з Гадіфальви

до Радівців	610	1003	228	612	805
---------------------	-----	------	-----	-----	-----

з Гатни

до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполюнгу	1010	201	—	—	—
--	------	-----	---	---	---

з Іцкан

до Сучави	327	630	1009	216	718
-------------------	-----	-----	------	-----	-----

з Вами

до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250
--------------------------	-----	-----	-----	------	-----

Поїзди їдуть від часу до часу. Розвідати можна на етапах Вама, Драгоша і обох Молдавицях.

з Карапчева

до Чудина н. С. . . .	854	1007	615	—	—
-----------------------	-----	------	-----	---	---

Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, п'яничі кождій днини.

приходять до Чернівців

з Відня, Львова, Снятини, Неполоківців	II28	320	757	811	610
--	------	-----	-----	-----	-----

з Бурдженів, Іцкан, Гатни, Гадіфальви, Глубокого	—	809	1212	350	1000
--	---	-----	------	-----	------

до Глубоки

з Межибродів, Бергомету, Сторожини, Карапчева	635	1037	800	—	—
---	-----	------	-----	---	---

Перший поїзд іде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межиброди тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.

до Гадіфальви

з Радівців	542	855	115	550	747
--------------------	-----	-----	-----	-----	-----

до Гатни

з Кімполюнгу, Вама, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—
--	------	-----	---	---	---

до Іцкан

з Сучави	442	842	130	630	837
------------------	-----	-----	-----	-----	-----

до Вами

з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
-------------------------	-----	------	-----	-----	-----	-----

Поїзди ходять від часу до часу. Розвідати можна на етапах Вама, Драгоша і обох Молдавицях.

до Карапчева

з Чудина н. С. . . .	555	555	—	—	—
----------------------	-----	-----	---	---	---

Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichsten, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Unter“.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові в домі „Проство“ Ринок 10.

перше і одиноче руске товариство асекураційне, обезпечує будинки, скот, господарські знаряддя, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках проти шкід огнівих за можливо найнижчою оплатою.

Дністер розпочав п'ятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністера“ після заключень рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 40 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквіduють ся і виплачується ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовані в сумі 309.147 зр. 69 кр.